

การเสริมต่อการเรียนรู้: เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21

Scaffolding: English Teaching Technique in 21st Century

ปิยดา จิงวังสะ¹ ศุภจิตา ดำชู² เกริก กิ่วสวัสดิ์คอน³ และ ณัฏฐ์คมน์ จิรังวรพจน์⁴

Piyada Jingwangsa,¹ Supatida Dumchoo,² Krirk Kisawadkorn³ and Natsamol Jirangvoraphot⁴

Article History

Receive: March 1, 2024

Revised: April 5, 2024

Accepted: April 9, 2024

บทคัดย่อ

ในศตวรรษที่ 21 ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นหนึ่งในสิบสมรรถนะหลักสำหรับผู้เรียนชาวไทย วิธีการสอนที่สามารถผลักดันให้ผู้เรียนบรรลุสมรรถนะดังกล่าวได้ จะต้องส่งเสริมผู้เรียนทั้งในด้านความรู้และด้านอารมณ์ บทความนี้เสนอการใช้เทคนิคนั่งร้าน (Scaffolding) หรือการเสริมต่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเทคนิคที่ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ โดยใช้ภาษาเป้าหมายเป็นภาษาในการสื่อสาร และทำกิจกรรมร่วมกัน การเสริมต่อการเรียนรู้ทางด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Scaffolding) จะกล่าวถึงการทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกของผู้สอน โดยการจัดสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ เป็นการใช้กลวิธีการสอน เทคนิค และสื่อที่สอดคล้องกับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน การสนับสนุนการเสริมต่อการเรียนรู้ทางอารมณ์ (Emotional Scaffolding) เป็นการกระตุ้นบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวก เน้นสร้างความรู้สึกลึกซึ้งและทัศนคติที่ดี เมื่อผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าในการเรียน การสนับสนุนเหล่านี้จะลดระดับลงตามลำดับ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทำงานที่ท้าทายอย่างค่อยเป็นค่อยไป จนไปสู่ความสามารถในการทำงานได้เองอย่างอิสระ เทคนิคการเสริมต่อการเสริมต่อการเรียนรู้นี้ อิงลักษณะการเรียนรู้ตามกระบวนการธรรมชาติของมนุษย์ จึงมีความยืดหยุ่นสูง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับแนวทางการสอนที่มีให้เลือกอย่างหลากหลายในปัจจุบัน

คำสำคัญ : การเสริมต่อการเรียนรู้ ; พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ ; การเรียนภาษาอังกฤษ ; ห้องเรียนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศ ; การศึกษาในศตวรรษที่ 21

¹⁻⁴ อาจารย์ วิทยาลัยนานาชาติดิษยะศริน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, Lecturers, Didyasarin International College, Hatyai University

ABSTRACT

In the 21st century, English communication performance is one of the ten key competencies for Thai learners. Effective teaching methods should support learners both cognitively and emotionally. This paper proposes the use of scaffolding techniques that foster effective learning environments through social interaction in the Zone of Proximal Development using the target language. Cognitive scaffolding involves teachers acting as facilitators who create learning environments that suit circumstances by fostering teaching methods, techniques, and mediums tailored to students' language abilities. Emotional scaffolding is the stimulation of a positive learning atmosphere, focusing on a positive attitude. As learners progress, the level of support gradually diminishes, encouraging them to tackle challenging tasks independently. Scaffolding techniques mirror the inherent learning process. Thus, they obtain a high degree of flexibility and can be applied to various teaching approaches.

Keywords : Scaffolding ; Zone of Proximal Development ; English learning ; EFL Classroom ; 21st Century Education

บทนำ

ภาษา ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน เพราะมนุษย์ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร บอกความต้องการของตนเอง และจะสามารถเข้าใจความต้องการของผู้อื่นได้ผ่านวัจนภาษาและอวัจนภาษา ในศตวรรษที่ 21 มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาขับเคลื่อนสังคมในทุกด้าน โลกจึงเข้าสู่ยุคแห่งข้อมูลข่าวสารอย่างเต็มรูปแบบ คนในสังคมจึงต้องมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เมื่อการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว และแทบไร้ข้อจำกัด ทุกสังคมในโลกจึงถูกเชื่อมต่อกันแบบไร้พรมแดน ส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ไปจนถึงทัศนคติทางการเมือง เกิดแนวคิดของการตระหนักรู้ถึงความเป็นหนึ่งเดียวในฐานะพลเมืองโลก รูปแบบการใช้ชีวิต ค่านิยม และวิถีการแสวงหาความรู้จึงเกิดการปรับเปลี่ยนตามไปด้วย มนุษย์ไม่เพียงจำเป็นต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเท่านั้น แต่ยังสามารถสร้างโอกาสทางอาชีพให้ตนเองผ่านเครือข่ายชุมชนโลก ภาษาอังกฤษ ถือเป็นหนึ่งในภาษาสากลที่ประชากรโลกนิยมใช้ติดต่อสื่อสาร และสามารถพบได้ทั่วไปตามสื่อสังคมออนไลน์ปัจจุบัน ภาษาอังกฤษถูกนำมาใช้เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ รับส่งข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น ทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญสำหรับพลเมืองโลกในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ความสามารถทางภาษาอังกฤษนี้ ไม่ได้จำกัดเฉพาะทักษะในการ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงทักษะในการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก้าวข้ามความขัดแย้ง พัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน และสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม ตัวอย่างเช่น การใช้ภาษาแสดงความคิดเห็นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ถูกต้อง เหมาะสม ท่ามกลางความหลากหลาย ถือเป็นการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญมากสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (Noimai, 2021) จะเห็นได้ว่า เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ครูไม่สามารถสอนภาษาในเชิงของการให้ความสำคัญไปที่หลักไวยากรณ์ (Focus on Forms) เหมือนในอดีตที่ผ่านมาได้อีกต่อไป เนื่องจากเป็นวิธีการที่ไม่สอดคล้องกับยุคสมัย ที่เน้นการติดต่อสื่อสารแบบรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ครูต้องสร้างให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้จริง โดยการเน้นให้ความสำคัญไปที่ความหมายที่ภาษาสื่อออกไป (Focus on Form) เทคนิคเสริมต่อการเรียนรู้ ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีวิวัฒนาการเชิงสังคม มีแนวโน้มได้รับความนิยมจากผู้สอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Chairinkam and Yawiloeng, 2021) ความน่าสนใจของเทคนิคนี้คือ กระบวนการระหว่างและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนหลังจากนำเทคนิคนี้ไปใช้ จะตอบโจทย์เป้าหมายด้านผู้เรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (Dechatiwong Na Ayutthaya and Kaewurai, 2022) ด้วยการสร้างสถานการณ์และออกแบบกิจกรรมในห้องเรียนเลียนแบบกลไกการเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งเป็นสัตว์สังคม จะช่วยยกระดับการนำไปปฏิบัติใช้จริง (Performance) ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะของเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร (McDonough and Sato, 2019) หลักการที่กล่าวมานี้ มีแนวโน้มสามารถช่วยลดปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยในแง่ของความล้มเหลวในการผลักดันให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารจริง เพราะมีสาเหตุหลักมาจาก

ความเคยชินกับการเรียนการสอนที่เน้นความรู้ด้านภาษาศาสตร์มากกว่าการฝึกฝนทักษะ เน้นการสอบวัดผลด้านวากยสัมพันธ์ และไวยากรณ์มากกว่าความสามารถในการนำไปใช้ และยังขาดการสอนแบบบูรณาการ 4 ทักษะ เข้าด้วยกัน (Bunnark, 2018) ในบทความนี้จะกล่าวถึงความหมายของการเสริมต่อการเรียนรู้ ความเป็นมา กรอบแนวคิดและกระบวนการ การเสริมต่อการเรียนรู้ ตัวอย่างกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ที่ใช้เทคนิคการเสริมต่อการเรียนรู้ ข้อดีและข้อจำกัดของเทคนิคชนิดนี้ และความท้าทายของการนำมาปรับใช้ในบริบทของการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจกระบวนการ และสามารถนำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของตนเองได้

การเสริมต่อการเรียนรู้กับพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ

ในหัวข้อนี้ จะกล่าวถึงพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of Proximal Development) ซึ่งตามทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมโดย Vygotsky (1978) นั้น เชื่อว่าการเรียนรู้ ฝึกฝน และพัฒนาทักษะใหม่ๆ ของบุคคลผ่านการช่วยเหลือจากสังคมรอบข้าง เกิดในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ และเรียกการให้ความช่วยเหลือผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมว่า การเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ไวโกตสกีกล่าวว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ เกิดจากการปรับกระบวนการภายนอก ให้เป็นกระบวนการภายใน (Internalization) โดยอาจมีภาษาเป็นสื่อกลาง (Mediation) ในกระบวนการนี้ การเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจความหมาย แล้วค่อยพัฒนาให้กลายมาเป็นความรู้หรือทักษะประจำตน เป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล แต่จะมีจุดเริ่มต้นจากการทำกิจกรรมกับสังคมรอบข้างเสมอ บุคคลจะไม่สามารถพัฒนาปัญญาขั้นสูงได้ หากขาดการมีปฏิสัมพันธ์จากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น พ่อแม่ ครู ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อน ผู้คนในชุมชน ฯลฯ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมอาจเกิดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ในที่นี้ผู้เขียนจะอธิบายในแง่มุมที่ว่า การปฏิสัมพันธ์ กับสังคมสามารถก่อให้เกิดเป็นกระบวนการการเรียนรู้ภายในบุคคลได้อย่างไร และในฐานะผู้สอนภาษาอังกฤษ เราจะสามารถนำแนวคิดนี้ไปปรับใช้ได้อย่างไรบ้าง

ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมซึ่งอ้างถึงลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก ได้แบ่งพื้นที่ระดับความสามารถออกเป็น 2 ช่วง พื้นที่แรกคือ พื้นที่ที่เด็กมีศักยภาพในการกระทำใดๆ ได้ด้วยตนเอง เนื่องจากสิ่งเหล่านั้น ไม่ยากเกินศักยภาพของพวกเขา กับอีกพื้นที่หนึ่งคือ พื้นที่ที่เด็กสามารถจะเป็น หรือสามารถจะทำได้ หากได้รับการช่วยเหลือและฝึกฝนที่มีประสิทธิภาพพอ ซึ่งก่อนที่เด็กคนหนึ่งจะสามารถข้ามไปยังพื้นที่ใหม่ได้นั้น เขาจะต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ ฝึกฝน โดยการช่วยเหลือจากคนรอบข้าง ซึ่งระยะห่างระหว่างพื้นที่ที่เด็กสามารถทำงานบางอย่างได้ด้วยตนเอง กับพื้นที่ใหม่ที่มีโอกาสจะทำได้ ในอนาคตนี้เอง ที่เรียกว่าพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ ดังนั้น การเสริมต่อการเรียนรู้ก็คือกระบวนการที่เกิดขึ้นในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการนั่นเอง

ไวโกตสกีให้ความหมายของการเสริมต่อการเรียนรู้ว่า เป็นการให้ความช่วยเหลือจากผู้ที่มีศักยภาพหรือความเชี่ยวชาญสูงกว่า แก่ผู้ที่ยังมีศักยภาพจำกัด และไม่สามารถกระทำนั้นๆ เองเพียงลำพังได้ การให้ความช่วยเหลือนี้สามารถแสดงออกหรือกระทำผ่านกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เช่น ผ่านการสั่งสอน การเล่น การแนะนำให้คำปรึกษา การสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง การตั้งคำถามให้คิด การให้ผลสะท้อนกลับ โดยกระบวนการที่เกิดขึ้นในตัวเด็ก หลังได้รับการเสริมต่อการเรียนรู้คือ “การเสริมสร้างคุณลักษณะของตนเอง” ซึ่งมีอยู่ 3 ระยะด้วยกัน ระยะแรกเด็กจะปรับโครงสร้างกิจกรรมที่เรียนรู้จากปัจจัยภายนอกมาเป็นกิจกรรมภายใน ระยะต่อมาคือการปรับกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมาเป็นกระบวนการภายในบุคคล และระยะสุดท้ายจะเป็นกระบวนการที่เกิดภายในจิตใจ ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไปสิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นคุณลักษณะของแต่ละบุคคล โดยหากนำหลักการดังกล่าว มาเปรียบเทียบกับ การเรียนภาษาเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น คือกระบวนการที่เด็กพัฒนาศักยภาพทางภาษาของตนเอง จากการเรียนรู้เมื่อพวกเขาได้รับการช่วยเหลือผ่านกิจกรรมปฏิสัมพันธ์กับครู และเพื่อนในห้องเรียน เด็กจะทำความเข้าใจความหมายของสิ่งที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม และตีความผ่านกระบวนการคิดภายใน ซึ่งเป็นกระบวนการทางจิตใจของแต่ละคน (Internalization)

ดังนั้น เมื่ออยู่ในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ เด็กจะค่อยๆ พัฒนาระดับความสามารถและทักษะของตนเองขึ้นตามลำดับ การให้การช่วยเหลือก็จะค่อยๆ ลดระดับลง จนเมื่อเด็กสามารถข้ามไปอยู่ในพื้นที่ที่พร้อมจะทำบางอย่างได้ด้วยตนเองแล้ว ผู้ให้การช่วยเหลือก็จะยุติบทบาทของตนเองลง กระบวนการเสริมต่อการเรียนรู้ จึงเป็นเพียงการช่วยเหลือเพียงชั่วคราว (Doo, Bonk and Heo, 2020) การให้การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ก็ถือเป็นการเสริมต่อการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งด้วย (Colliver and Veraksa, 2022) โดยผู้เขียนจะกล่าวถึงต่อไป

พื้นหลังความรู้เดิม (Schema) เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เด็กแต่ละคนต้องการความช่วยเหลือในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการแตกต่างกัน กล่าวคือ เด็กบางคนอาจต้องได้รับความช่วยเหลือและแรงกระตุ้นมากกว่าคนอื่นๆ และใช้ระยะเวลานานกว่าจะสามารถข้ามไปยังอีกพื้นที่ที่เป็นอิสระได้ ในขณะที่เด็กบางคนอาจต้องการความช่วยเหลือเพียงเล็กน้อยก่อนจะเกิดความเชี่ยวชาญ นอกจากนี้ ปัจจัยภายในอย่างความถนัด ก็เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กต้องการรูปแบบความช่วยเหลือที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษดี จะไม่มีปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อเข้าใจเนื้อหา แต่อาจเผชิญความท้าทายหนักเมื่อต้องแก้โจทย์คณิตศาสตร์ ในกระบวนการเรียนรู้ ความก้าวหน้าและพฤติกรรมตอบสนองของเด็กจึงไม่เหมือนกัน เช่น ในวันแรกของการนับเลข เด็กต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นเป็นอย่างมาก อาจแสดงพฤติกรรมด้วยการถามพ่อแม่เกี่ยวกับการนับเลข ถ้าพ่อแม่สามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ หรือสามารถตอบสนองสิ่งที่เด็กต้องการได้ เด็กก็จะสามารถนับเลขได้ถูกต้องและเร็วกว่าเด็กที่ต้องเรียนรู้ตามลำพัง เมื่อเด็กเรียนรู้และเข้าใจการนับเลขแล้ว พฤติกรรมที่แสดงถึงการต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการนับเลขก็จะค่อยๆ ลดลง ดังนั้นในฐานะผู้ให้การช่วยเหลือ ผู้สอนจะต้องมีการประเมินความสามารถและจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติในตัวผู้เรียน รวมถึงความรู้พื้นหลังของพวกเขาเหล่านั้นด้วย เพราะการการเชื่อมโยงความรู้เก่าของผู้เรียนเพื่อเป็นฐานก่อนแนะนำบทเรียนที่สูงและยากขึ้น เป็นวิธีหนึ่งของการเสริมต่อการเรียนรู้ที่นับว่ามีประสิทธิภาพมาก (Demirkol, 2022) นอกจากนี้บุคคลรอบตัวแล้ว ในปัจจุบันผู้เรียนยังมีทางเลือกในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทต่างๆ เพื่อช่วยเหลือพวกเขาในขณะที่กำลังอยู่ในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Reiser, 2023) ทำให้การเสริมต่อการเรียนรู้ นั้น มีความหลากหลาย ตอบสนองความต้องการของปัจเจกบุคคลที่มีความแตกต่างกันได้เป็นอย่างดี

กรอบการเสริมต่อการเรียนรู้

ในด้านกรอบการเสริมต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน Lier (1996) ได้เสนอว่า สามารถแบ่งออกได้ เป็น 6 ลักษณะตามกิจกรรมที่ครูได้มอบหมายให้เด็กทำ ดังต่อไปนี้ ลักษณะแรก คือ ความต่อเนื่อง (Continuity) โดยครูให้งานแก่ผู้เรียนทำซ้ำๆ เป็นประจำ เช่น กำหนดบทบาทของผู้เรียนอย่างชัดเจนและสั่งงานเพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ ลักษณะที่สอง คือ การสนับสนุนในเชิงบริบท (Contextual Support) โดยมีสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้ ครูต้องมีวัตถุประสงค์ในการสอนที่ชัดเจน มีการสาธิตตัวอย่างให้ผู้เรียนเห็นและลอกเลียนแบบได้ อีกทั้งมอบหมายงานสำหรับผู้เรียนได้ทำร่วมกัน ลักษณะที่สาม คือ ความสอดคล้อง (Intersubjectivity) โดยการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่อนุญาตให้ผู้เรียนสอนผู้อื่นได้ ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย การทำงานร่วมกันแบบนี้เกิดขึ้นเมื่อมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคนปฏิบัติตามเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน ลักษณะที่สี่ คือ ความไม่แน่นอน (Contingency) โดยครูควรจะช่วยผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ ทำได้จากการตรวจสอบความเข้าใจ หรือจากความคิดเห็นที่ผู้เรียนมี หรือจากการตอบคำถามและต้องคำนึงว่าควรอธิบายเสริมตรงไหน หยุดเมื่อไหร่ หรือควรปรับเปลี่ยนวิธีการอธิบายหรือไม่ ลักษณะที่ห้า คือ ส่งต่อและรับช่วง (Handover/Takeover) โดยท้ายที่สุดแล้ว ผู้เรียนต้องพยายามทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ปราศจากการช่วยเหลือของครู สิ่งสำคัญคือครูจะต้องสอนจนผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือทำงานที่ครูมอบหมายได้อย่างถูกต้องและพร้อมที่จะเรียนหัวข้อต่อไป และลักษณะสุดท้ายคือความลื่นไหล (Flow) โดยการสื่อสารที่ลื่นไหลอย่างเป็นธรรมชาติ สำหรับบทเรียน ต้องท้าทายความสามารถของผู้เรียนและมีความเหมาะสม ผู้เรียนจะไม่ถูกบังคับให้แสดงความคิดเห็นแต่จะให้ผู้เรียนมีความพร้อมและมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนด้วยตนเองก่อน ลักษณะการเสริมต่อการเรียนรู้ทั้ง 6 ประการนี้ สามารถสรุปแยกออกเป็น 2 ด้านใหญ่ๆ ตามที่ Kaewlai (2021) ได้แบ่งไว้ ดังนี้

1. Cognitive Scaffolding คือ การเสริมต่อการเรียนรู้ที่มุ่งให้เกิดพัฒนาการทางด้านความรู้และทักษะโดยเฉพาะ ให้ความสำคัญไปที่บทบาทหน้าที่ของครู กลวิธีการสอน และลักษณะของงานที่นำมาใช้กับผู้เรียน โดยในกระบวนการนี้ ครูจะให้ผู้เรียนตอบหรือแก้ปัญหาที่อยู่สูงกว่าระดับความรู้ของตนเอง ครูทำหน้าที่วิเคราะห์ว่าผู้เรียนยังขาดทักษะทางด้านใด ควรเรียนรู้สิ่งใดเพิ่มเติม แล้วจึงสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของผู้เรียนผ่านการยกตัวอย่างและให้คำแนะนำที่เหมาะสม สาธิตทักษะที่ผู้เรียนสามารถทำตามและนำไปใช้ได้

2. Emotional Scaffolding คือ การเสริมต่อการเรียนรู้ทางอารมณ์ เป็นการช่วยเหลือโดยใช้การใช้วาจา ท่าทางที่สื่อออกมาและสร้างให้บรรยากาศในชั้นเรียน (Emotional Atmosphere) เป็นไปในเชิงบวก กล่าวคือ ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายเป็นกันเอง ไม่รู้สึกถึงความกดดันจากการแข่งขันจนเกิดเป็นความเครียด เหล่านี้จะช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างของการใช้วาจาในการเสริมต่อการเรียนรู้ทางอารมณ์ เช่น ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนเมื่อพยายามตอบคำถาม ถึงแม้คำตอบอาจจะไม่ถูกต้อง แต่การพูดเพื่อให้กำลังใจ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าความผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่ง

ของกระบวนการเรียนรู้ และจะเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ถ้าตอบคำถาม มีความมั่นใจในการแสดงออก ครูอาจจะใช้คำถามแบบชี้แนะ เพื่อลดความท้อแท้ไม่ให้ความยากจนเกินไปก็ได้ พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการสร้างบรรยากาศเชิงบวก ในขณะที่บรรยากาศเชิงลบ อาจเกิดจากการใช้ถ้อยคำตำหนิผู้เรียนเมื่อทำผิด การสื่อสารที่กำกวม หรือจัดกิจกรรมที่มีการแข่งขันสูงมาก ทำให้ผู้เรียนเกิดความอาย ขาดความมั่นใจ เครียด และวิตกกังวล จนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน

การนำเทคนิคการเสริมต่อการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษสามารถทำได้กับทุกทักษะ หลักการสำคัญคือ ผู้สอนต้องประเมินความรู้ ทักษะ และความต้องการของผู้เรียนเพื่อเตรียมหรือเลือกกิจกรรมการช่วยเหลือที่เหมาะสม ซึ่งหมายถึง กิจกรรมนั้นจะต้องมีความยากกว่าระดับความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนในระดับหนึ่ง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ศักยภาพของตนเองในระดับที่สูงกว่าความสามารถที่แท้จริง แต่ไม่ควรยากจนเกินไป องค์ประกอบสำคัญของการนำเทคนิคการเสริมต่อการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษนั้นสามารถสรุปได้ต่อไปนี้

1. ครู/ผู้สอน ต้องเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ กระบวนการสอนหรือการเลือกกลวิธีการสอนของตนเอง หลักสำคัญของการใช้เทคนิคเสริมต่อการเรียนรู้ นั้น ครูทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือในเรื่องของการทำเนื้อหาที่ยาก โดยเฉพาะการเรียนภาษา ให้เข้าถึงได้ง่าย และไม่ทำให้ผู้เรียนสับสนหรือเกิดความเครียด และครูต้องรู้ว่าเมื่อไรที่ควรลดการช่วยเหลือ นอกจากนี้ครูมีใช้แค่กลวิธีที่หลากหลายมาใช้สอนเพื่อพัฒนาสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงการรู้จักนำเทคนิคการเสริมต่อการเรียนรู้ทางอารมณ์มาผสมผสานในการอธิบาย ชี้แนะเพื่อรักษาแรงจูงใจ หรือ สร้างสิ่งแวดล้อมเชิงบวกให้กับผู้เรียน ให้มีแรงกระตุ้นและมีส่วนร่วมในการทำงาน เมื่อครูใช้คำพูดเพื่อเสริมสร้างกำลังใจและเสริมแรงบวกกับผู้เรียน ผู้เรียนจะไม่รู้สึกกดดันและมีความสุขในการเรียนรู้ ดังนั้นครูต้องใช้เทคนิคการเสริมต่อการเรียนทั้ง 2 ด้าน เพื่อส่งเสริมและช่วยผู้เรียนในการพัฒนาสติปัญญา (Kaewlai, 2021)

2. ภาษา ในที่นี้หมายถึง ศักยภาพทางภาษาของครูผู้สอน รวมถึงการนำภาษาเป้าหมายมาใช้ในการบริบทการสอน ครูควรประเมินระดับภาษาของผู้เรียนเพื่อกำหนดระดับภาษาที่ตนเองใช้ในการเรียนการสอนไม่ให้ง่ายจนเกินไป ซึ่งในเทคนิคการเสริมต่อการเรียนรู้ครูสามารถใช้ภาษาและท่าทางในการเสริมแรง เช่น การใช้ภาษาแม่ในการอธิบายเนื้อหาหรือแนวคิดที่ซับซ้อน แทนการใช้ภาษาที่สองทั้งหมด เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนไม่รู้สึกกดดัน หรือ สับสน ดังที่ Zulfikar (2019) กล่าวว่า ภาษาแม่ นั้น ไม่ได้ขัดขวางการเรียนรู้ภาษาที่สองแต่อย่างใด หากแต่ยังมีบทบาทช่วยทำให้การเรียนนั้นง่ายและกระจำขึ้นอีกด้วย

3. การออกแบบการสอน คือ การเลือกใช้กลวิธีการสอนที่มีหลากหลายให้เหมาะสม โดยต้องคำนึงถึงการจัดเรียงลำดับเนื้อหา จัดลำดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของผู้เรียน สอดคล้องกับทักษะที่ต้องพัฒนา และวัตถุประสงค์ที่ต้องสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

4. กิจกรรม คือ การสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนให้เกิดในรูปแบบของกิจกรรม และชิ้นงาน โดยชิ้นงานหรือกิจกรรมนั้นต้องเป็นงานที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ความเข้าใจภาษาเป้าหมาย เพราะการที่ครูให้ผู้เรียนได้ฝึกทำซ้ำ เป็นการช่วยเหลือการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อนการปฏิบัติจริง ซึ่งรวมถึงเป็นการกระตุ้นผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนที่ไม่มีแรงจูงใจ เนื่องจากการขาดความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก (Dwigutini, Ramadhan, Susilawati, Halim and Marison, 2022) ก่อนที่ครูจะถ่ายทอดเนื้อหาให้กับผู้เรียนได้ฝึกและพัฒนาตนเอง ในรูปแบบของกลุ่ม คู่ หรืองานเดี่ยว ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และทักษะที่ต้องการพัฒนา นอกจากนี้ งานหรือกิจกรรมที่ครูได้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมนั้นต้องคำนึงถึงประสบการณ์ในเชิงบริบททางวัฒนธรรมและสังคมของผู้เรียนด้วย

5. การมีส่วนร่วม คือ เรื่องของระยะเวลาหรือความถี่ของการมีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรม เพราะการเรียนภาษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นมิใช่แค่ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาหรือรู้จักธรรมชาติของทักษะภาษาที่เรียนเท่านั้น แต่ต้องมีประสบการณ์การใช้ภาษาเป้าหมายด้วย เพราะต้องนำข้อมูลที่เรียนมาประมวลผล ตีความ สังเคราะห์ออกเป็นข้อมูลเพื่อนำมาใช้สื่อสารอีกที ดังนั้นความถี่ของการฝึกฝนถือเป็นสิ่งสำคัญ (Hamidi and Bagherzadeh, 2018) ครูต้องใช้ออกาสกับผู้เรียนในการทดลองหรือฝึกใช้ภาษาเป้าหมายจนกว่าที่ผู้เรียนจะแสดงออกว่าไม่มีความไม่สับสนอีกต่อไป และสามารถพึ่งพาตนเองได้

6. แหล่งข้อมูล คือ สื่อต่างๆ แหล่งข้อมูลสำหรับการเรียนภาษาอังกฤษมีมากมาย ครูต้องมีความระมัดระวังในการเลือกและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับความสนใจและระดับภาษาผู้เรียน ในปัจจุบัน มีงานวิจัยมากมายที่นำกระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือมาใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษ โดยนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเสริมด้วยอีกทางหนึ่ง เช่น แอปพลิเคชัน โซเชียลมีเดีย ฐานข้อมูลออนไลน์ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้เข้ามาทำหน้าที่เสริมต่อการเรียนรู้ให้มนุษย์อีกทางหนึ่ง เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ค่อนข้างสูง การมีทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) และการรู้เท่าทันสื่อของครูจึงมีความสำคัญไม่แพ้กัน

การศึกษาในศตวรรษที่ 21

สำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีการเน้น Active Learning ซึ่งเป็นแนวคิดที่จะนำมาใช้เปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาแบบเก่าที่ผู้สอนมุ่งแต่ให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง มาเป็นแบบใหม่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและได้ใช้กระบวนการคิดของตนเองเพื่อเรียนรู้ (Bonwell and Eison, 1991) ยิ่งไปกว่านั้น มีการนำวิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในห้องเรียน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนแบบนี้ จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติที่พร้อมต่อการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง Active Learning ถือได้ว่าเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยจะเน้นผู้เรียนให้มีบทบาทและส่วนร่วมกับการเรียนรู้ ประกอบด้วยวิธีการเรียนการสอนต่างๆ มากมาย อาทิ การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning) การเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning) การเรียนรู้จากการทำกิจกรรม (Activity-Based Learning) และการเรียนรู้จากกรณีปัญหา (Problem-Based Learning) ซึ่งวิธีการเหล่านี้ เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ของตนเอง Active Learning จะนำผู้เรียนสู่กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการของสมอง กระตุ้นผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้นในทางการรู้คิด (Cognitively Active) ไม่เน้นให้ผู้เรียนต้องท่องจำ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น Active Learning จะช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่างๆ ของผู้เรียน (Dechakup, 2017) ทำให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้จนขั้นเรียนอยู่เสมอ (Life-Long learning) ต่อไปจะกล่าวถึงความสำคัญของการเสริมต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 มีงานวิจัยของ Janthon (2022) ที่นำการเสริมต่อการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีการศึกษาการพัฒนาความสามารถในการผลิตสื่อ โดยใช้การเรียนรู้จากการทำงานแบบผสมผสานกับการเสริมศักยภาพด้วยเทคโนโลยี (Technological Scaffolding) กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 30 คน ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ตลอด 8 สัปดาห์ของวิชานี้ มีการเรียน 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แบ่งเป็นเรียนในชั้นเรียน 2 ชั่วโมง และเรียนทางออนไลน์ 2 ชั่วโมง ผลการวิจัยนำเสนอการประเมินความสามารถในการผลิตสื่อ มีการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความสามารถทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้จากการทำงานแบบผสมผสานกับการเสริมศักยภาพด้วยเทคโนโลยี พบว่า หลังจากได้เรียนรู้แล้ว นักศึกษามีระดับความสามารถในการผลิตสื่อสูงกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กลุ่มนักศึกษาที่แสดงพัฒนาการสูงที่สุด ส่วนมากใช้การเสริมศักยภาพด้วยแหล่งเรียนรู้ นอกจากนั้น พฤติกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ มีการแก้ไขงานตามคำแนะนำ และค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงทุกครั้งเมื่อได้รับคำแนะนำ

การเสริมต่อการเรียนรู้กับการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21

แนวการสอน (Approach) ในการสอนภาษาอังกฤษนั้นมีอยู่หลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน แนวการสอนแต่ละรูปแบบจึงมีทั้งจุดเด่นและข้อจำกัดในการใช้ ดังนั้นการผสมผสานแนวการสอนที่หลากหลาย จะช่วยเพิ่มคุณภาพการจัดการสอนได้ ในที่นี้ผู้เขียนจึงจะกล่าวถึงแนวการสอนสองแบบ ที่มีจุดเด่นแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง เป็นการสอนแบบดั้งเดิม และแบบที่ผ่านการพัฒนาขึ้นมาในช่วงหลังอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งแนวการสอนทั้งสองนี้อาจไม่ใช่แนวการสอนที่ดีหรือทันสมัยที่สุด แต่การหยิบยกแนวการสอนทั้งสองขึ้นมาเป็นตัวอย่าง จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนว่า แม้การสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 ต้องการผลลัพธ์ให้เกิดสมรรถนะใหม่ๆ ขึ้นกับตัวผู้เรียนภาษา แต่ไม่ได้หมายความว่า เราจะไม่สามารถนำแนวการสอนแบบเก่ามาใช้ได้ หากแต่การนำเทคนิคการเสริมต่อการเรียนรู้เข้ามาใช้ควบคู่แนวการสอนแต่ละประเภท จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพให้การสอนที่ตอบโจทย์ผลลัพธ์การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แนวการสอนแบบแรก ผู้เขียนจะยกตัวอย่างของแนวการสอนแบบไวยากรณ์และการแปล (Grammatical Approach) ซึ่งเป็นแนวการสอนในยุคแรกๆ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่ว่า การเรียนภาษาต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้หลักภาษาก่อนแล้วจึงจะสามารถพัฒนาให้เกิดความเชี่ยวชาญ โดยการฝึกฝนอิงตามหลักการที่เรียนมาจนเกิดเป็นทักษะความชำนาญ แนวการสอนนี้จึงเน้นการใช้ไวยากรณ์ให้ถูกต้องตามโครงสร้างของภาษา ผู้สอนจะใช้ภาษาที่ 1 ในการอธิบายหลักการกฎเกณฑ์ต่างๆ วิธีการจัดการเรียนการสอนเน้นการแปลความหมายและคำนึงถึงความถูกต้องด้านไวยากรณ์เป็นสำคัญ (Jaikham, 2021) จุดเด่นของแนวการสอนแบบนี้คือความถูกต้องตามหลักภาษา แต่ก็มีข้อจำกัดอยู่บางประการนั่นคือกระบวนการเรียนไม่เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนภาษา ซึ่งจำเป็นต้องเกิดการเรียนรู้จากความหมายมาก่อนการเข้าใจกฎเกณฑ์ จึงทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักภาษา แต่ไม่สามารถนำมาปรับใช้สื่อสารในชีวิตจริงได้ ดังนั้นแนวการสอนแบบไวยากรณ์

และการแปล ทำให้ผู้เรียนต้องคอยตรวจสอบ (Monitor) ก่อนประดิษฐ์ภาษา เช่น ก่อนเขียน หรือพูด จะต้องคอยตรวจสอบว่าถูกต้องตามหลักการหรือไม่ทุกครั้ง จึงมีข้อเสียบางประการ กล่าวคือ อาจส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความไม่มั่นใจ และไม่กล้าลองผิดลองถูก McDonough and Sato (2019) กล่าวว่า การรู้หลักไวยากรณ์นั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติและถูกต้อง

แนวการสอนอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นในยุคต่อมา คือ แนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย หรือ The Communicative Language Teaching (CLT) Approach หลักแนวคิดพื้นฐานคือเน้นที่หน้าที่ (Function) ของภาษาในการสื่อสารความหมาย ไม่ใช่การสอนเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา McDonough and Sato (2019) กล่าวว่า แนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างให้ผู้เรียนนำภาษาที่เรียนมาใช้สื่อสารได้ อาจกล่าวได้ว่า CLT มีกรอบทฤษฎีของความเป็นยุคสมัยใหม่ จึงทำให้ในยุคหลังมานี้ ได้รับความนิยมมากกว่าแนวการสอนแบบแรก ด้วยลักษณะที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered) ในห้องเรียนครูจะทำหน้าที่ผลักดันให้เกิดบทสนทนาระหว่างผู้เรียนผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ (Dos Santos, 2020) ตอบโจทย์การเตรียมผู้เรียนตามยุทธศาสตร์แผนการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาพลเมืองไทยให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ) และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ที่ว่าด้วยการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาของการศึกษากิจกรรมในห้องเรียนที่ใช้ CLT เป็นแนวการสอนต้องมีการสื่อสารและสร้างปฏิสัมพันธ์กัน เช่น การอภิปรายกลุ่ม การออกไปนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหรือ Problem-based learning (San-Valero et al, 2019 ; Lee, 2023) บทบาทสมมติหรือ Role-play (Tweedie and Johnson, 2018) เนื่องจากเป็นแนวทางที่ใช้การเสริมต่อการเรียนรู้ในการจัดการสอนเป็นหลัก เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนผ่านการใช้ภาษาเป้าหมายเป็นสื่อกลาง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนโต้ตอบและสื่อสารผ่านภาษา แนวคิดนี้ยังให้ความสำคัญกับการเลือกเนื้อหาและจัดให้บริบทการเรียนการสอนเป็นไปตามแนวทางการใช้ภาษาในสังคมจริง เลียนแบบสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในชุมชน การนำการเสริมต่อการเรียนรู้มาใช้กับแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย คือการค่อยๆ เพิ่มระดับความสามารถของผู้เรียนผ่านปฏิสัมพันธ์ที่มีภาษาเป็นสื่อกลาง อาทิเช่น หากกิจกรรมผู้สอนเลือกนำมาใช้คือการใช้แพลตฟอร์มบนพื้นที่โซเชียลมีเดีย ให้ผู้เรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในหัวข้อที่ผู้สอนโพสต์หรือพูดถึงในชั้นเรียน จะช่วยให้กิจกรรมการเขียนดูน่าสนใจขึ้นมากกว่าการเขียนโดยเน้นหลักภาษาตามแนวทาง Grammatical Approach (McDonough and Sato, 2019) ในกรณีนี้ อาจมีผู้เรียนบางคนที่ไม่สามารถเขียนสื่อสารในสิ่งที่คิดได้ทั้งหมด หรือการเขียนได้รับอิทธิพลมาจากภาษาที่ 1 ทำให้ไม่ถูกต้องตามโครงสร้างภาษาเป้าหมาย แต่เพื่อนๆ อาจจะพอเดาจากบริบทได้ว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารอะไร เพื่อนที่เก่งกว่าหรือตัวผู้สอนเอง อาจเข้าไปเสริมต่อการเรียนรู้โดยการไปตอบโต้ข้อความ ไม่ว่าจะเป็นการถามเพื่อให้ผู้เขียนพยายามอธิบายข้อความนั้นเพิ่มเติม (Macro, 2020) เป็นการส่งเสริมให้ผู้เขียนพยายามขัดเกลาภาษาของตัวเองขึ้นใหม่เพื่อให้เป็นที่เข้าใจได้ โดยอาจจะเลือกใช้คำศัพท์ใหม่ที่เคยลงมา จะช่วยในเรื่องของการหาคำที่เหมาะสมกับบริบทมากกว่า และเป็นการเพิ่มคลังคำศัพท์ใหม่ด้วย อีกวิธีการหนึ่งที่สามารถทำได้เช่น เพื่อนหรือครูอาจจะให้ผลสะท้อนกลับโดยตรง (Written Corrective Feedback) โดยการเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้างประโยคใหม่ หรือเขียนประโยคเดิมซ้ำแต่เปลี่ยนคำกริยาให้อยู่ในหลักการใช้กาลเวลาที่ถูกต้อง เมื่อผู้เขียนเห็นผลสะท้อนกลับดังกล่าว จะเกิดการเรียนรู้โดยอัตโนมัติ และลดอัตราการเขียนผิดซ้ำแบบเดิมในงานเขียนชิ้นใหม่ หรือ การที่ครูเขียนประโยคที่มีโครงสร้างแตกต่างกันแต่ความหมายคล้ายกัน และให้ผู้เรียนวิเคราะห์และตัดสินใจว่าประโยคใดควรนำมาใช้ และอธิบายว่าเพราะอะไร เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาของ Karim and Nassaji (2020) พบว่า การช่วยเสริมต่อการเรียนรู้แบบนี้ ทำให้ทักษะการเขียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับการใช้กระบวนการเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนของ Dechatiwong na ayutthaya and Kaewurai (2022) ซึ่งจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ 4 ขั้นตอน พบว่านอกจากทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะของนักเรียนจะเพิ่มสูงขึ้นแล้ว ทักษะทางสังคมยังพัฒนาสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งทักษะทางสังคมนี้เอง เป็นสิ่งที่ควรจัดให้มีในผู้เรียนศตวรรษที่ 21

กระบวนการ 4 ขั้นตอนในงานวิจัยของ Dechatiwong na ayutthaya and Kaewurai (2022) สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ชื่นนำเสนอเนื้อหา ครูจัดสถานการณ์จำลองที่มีบริบททางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาให้นักเรียน หลักการสำคัญคือต้องให้ผู้เรียนทราบว่าสิ่งที่เรียนนั้นมีจุดมุ่งหมายอะไร ตัวอย่างกิจกรรมเช่น ด้านการฟัง อาจจะให้คำถามเกี่ยวกับบทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ครอบครัว ผู้คน งาน อาหาร ฯลฯ ด้านการอ่าน เช่น ให้อ่านบทอ่านสั้นๆ ที่มีข้อมูลที่สามารถพบเจอได้โดยทั่วไปจากโฆษณา ใบปลิว หน้าเว็บไซต์ ด้านการพูด เช่น การถามและตอบในสถานการณ์ต่างๆ การถามและ

บอกทิศทาง การเดินทาง สนทนาทางโทรศัพท์ ด้านการเขียน เช่น ให้เขียนเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นทั่วไปของตนเอง ครอบครัว งานอดิเรก อาหาร เป็นต้น

2. ขั้นปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในขั้นตอนนี้ครูฝึกให้นักเรียนฝึกใช้และเรียนรู้ภาษาจากเนื้อหาของชิ้นนำเสนอ ครูจะทำหน้าที่นำก่อน อาจเป็นการชี้ให้เห็นโครงสร้างทางภาษา และจะค่อยๆ ปลอมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทำความเข้าใจ ความหมายและวิธีการใช้ตามบริบทร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียนเอง

3. ขั้นการเสริมศักยภาพ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเพื่อนและครูผ่านการใช้ ภาษาอังกฤษ นักเรียนจะได้ฝึกทำงานกลุ่มโดยใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ กลุ่มที่มีความเข้าใจในเนื้อหามากกว่าจะให้ความช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มอื่นที่ยังไม่เข้าใจในเนื้อหานั้นๆ ผ่านการอธิบาย สอน แนะนำ โดยมีครูคอยตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อที่ต่อไปในอนาคต จะสามารถมั่นใจได้ว่าผู้เรียนสามารถ นำความรู้ไปใช้ได้เอง

4. ขั้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนนำความรู้และทักษะที่ได้ฝึกมาใช้อย่างอิสระ เช่น โดยผ่านการนำเสนอหน้าชั้นเรียน กิจกรรมสมมติ เป็นต้น เป็นการฝึกเสมือนนักเรียนได้เข้าไปอยู่ในบริบทนั้นจริงๆ

อย่างไรก็ตาม ดังที่ผู้เขียนไว้กล่าวไว้ตอนต้นว่า แนวการสอนแต่ละแบบ มักมีข้อดีและข้อเสียอยู่ เนื่องจากแนว การสอนเพื่อการสื่อสาร เป็นการนำเสนอบริบทสถานการณ์ของเจ้าของภาษา จึงอาจมีบางแง่มุมที่ไม่สอดคล้อง และไม่เหมือนกับวัฒนธรรมและวิถีปฏิบัติท้องถิ่นของผู้เรียน ขนาดของห้องเรียนและเวลาก็เป็นประเด็นหนึ่งซึ่งเป็นข้อจำกัด ของแนวการสอนแบบนี้ (Hein, 2021) เนื่องจากกระบวนกระบวนการเรียนการสอน จะต้องแน่ใจว่าทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ ภาษาแลกเปลี่ยนและสนทนาซึ่งกันและกัน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนให้มีการเลือกใช้สื่อและกระบวนการสอน ที่เหมาะสม ทั้งนี้ ต้องอย่าลืมประเมินความรู้อื่นของผู้เรียนก่อนทุกครั้ง เพื่อจะได้จัดสรรกิจกรรม หรือสื่อการสอนที่ไม่ง่าย และไม่ยากสำหรับผู้เรียนจนเกินไป (Kuairakhan and Unnanantn, 2022) ทุกคนเข้าถึงการมีส่วนร่วม และจะต้องแน่ใจว่า การสอบวัดประเมินผลไม่เน้นการสอบวัดความรู้ทางด้านภาษามากกว่าการสื่อสารและนำไปใช้ (Hein, 2021)

สรุป

การเสริมต่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในช่วงรอยต่อพัฒนาการ ตามทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม เป็นวิธีหนึ่งของผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ของผู้เรียน ภาษาอังกฤษได้ เนื่องจากเทคนิคดังกล่าวมุ่งเน้นการสร้างการเรียนรู้ภายในตัวบุคคลผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เหมาะสม กับธรรมชาติของรายวิชาภาษา ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะความสามารถในการนำภาษาเป้าหมายไปใช้ในสถานการณ์จริง ไม่ใช่เพียงแต่การจำรูปแบบประโยคและนำไปใช้โดยไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรม โดยผู้สอนจะต้องจัดเตรียม สถานการณ์ที่มีความท้าทายแก่ผู้เรียนในระดับหนึ่ง คือไม่ให้ง่ายจนใกล้เคียงพัฒนาการที่แท้จริงของผู้เรียนจนเกินไป แต่ก็ต้องไม่ยากจนทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกลดลง อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและแรงจูงใจในการเรียนได้ ทั้งยังต้อง ประเมินองค์ประกอบด้านอื่นๆ เพื่อสร้างให้เกิดสภาพการเรียนรู้ในเชิงบวก เช่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การใช้กลวิธีที่หลากหลาย เช่น มีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะสร้างความรู้ด้านเนื้อหาผ่านการทำ กิจกรรมกับสังคมแล้ว การเสริมต่อการเรียนรู้ยังช่วยสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นจริงได้ ด้วย นั่นคือทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ในสังคม

References

- Bonwell, C. C. and Eison, J. A. (1991). Active Learning: Creating Excitement in the Classroom. *ASHE-ERIC Higher Education Report No. 1*. Washington D.C. : The George Washington University, School of Education and Human Development.
- Chairinkam, J. and Yawiloeng, R. (2021). Peer Scaffolding Behaviors in English as a Foreign Language Writing Classroom. *Asian Journal of Education and Training*. 7(4),226-234.
- Bunnark, C. (2018). Problems in English Teaching in Thailand, Strategic Recommendations for Teaching English between 2021–2025. In *The 2nd National Research Presentation Conference “Graduate School Conference 2018”* (pp. 235-241). Bangkok, Suan Sunandha Rajabhat University.

- Colliver, Y. and Veraksa, N. (2022). Vygotsky's Contributions to Understandings of Emotional Development through Early Childhood Play. In *The Influence of Theorists and Pioneers on Early Childhood Education* (pp. 38-52). Routledge.
- Dechakup, P. (2017). *Learning in 21st Fourth Publishing*. Bangkok : Printing House of Chulalongkorn University.
- Dechatiwong na ayutthaya, N. and Kaewaurai, W. (2022). *Kānphatthana rūpbāp kanchatkañ rianrū tām nāo thrtsadi watthanatham choeng sangkhom phua soemsang thaksa kansusan phasa 'Angkrit samrap nak rian namat yom suksa ton ton [The Development of A Learning Management Model Based on Sociocultural Theory to Enhance English Communicative Skills for Lower Secondary School Students]*. Retrieved October 2023, from <http://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/5494/3/NatsireeDechatiwongnaayutthaya.pdf>
- Demirkol, T. (2022). Challenges of Providing Learners with Scaffolding during Synchronous Online EFL Teaching. *Journal of Theoretical Educational Science*. 15(2),287-306. <https://doi.org/10.30831/akukeg.994322>
- Doo, M. Y., Bonk, C. and Heo, H. (2020). A meta-analysis of scaffolding effects in online learning in higher education. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*. 21(3),60-80. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v21i3.4638>
- Dos Santos, L. M. (2020). The Discussion of Communicative Language Teaching Approach in Language Classrooms. *Journal of Education and e-Learning Research*. 7(2),104-109.
- Dwigustini, R., Ramadhan, A., Susilawati, Halim, N. and Marison, C. B. (2022). *How to Scaffold Young Learners' English Speaking Class?. Linguistics, English Education and Art (LEEA) Journal*. 5(2),194-206.
- Hamidi, E. and Bagherzadeh, R. (2018). The logical problem of scaffolding in second language acquisition. *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*. 3(19),1-14. <https://doi.org/10.1186/s40862-018-0059-x>
- Hien, L. T. (2021). Communicative language teaching in teaching esl for university students. *Journal of English Language Teaching and Applied Linguistics*. 3(6), 49-57. doi:10.32996/jeltal.2021.3.6.7
- Janthon, U. (2022). *Kānphatthana khwāmsamāt nai kān phalit rap naksuksa wichāchīp khru sakhā wichakān suksa pathommawai doi chai kānriarū chāk kā ngān bāp phasomphasān lāe soēm sakkayaphāp dūai theknōyī [Development of Productive Ability of Instructional Materials for Pre-Service Teacher in Early Childhood Education by Using Work-Based Blended Learning and Technological Scaffolding]*. *Journal of Education Research Faculty of Education, Srinakharinwirot University*. 17(1),312-325.
- Lee, Y. H. (2023). Achieving success in English medium instruction using computer-mediated terminology pretraining under the problem-based learning pedagogy. *Journal of Computer Assisted Learning*. 39(3),921-934.
- Jaikham, N. (2021). *Kānsōn bāp waiyakōn lāe kān plā lāe bāp fang phut phua phatthana thaksa phasa 'Angkrit dan kanchai waiyakōn [Grammar-translation and Audio-lingualism Teaching Methods in Improving Grammar Skills]*. RTAF Language Center. Retrieved January 2024, from <https://educate.rtaf.mi.th/index.php/th/ngan-dan-brihar-kar-suksa/kar-cad-tha-hlaksutr/khumux-kar-cad-tha-xeksar-thang-wichakar?view=category&download=287:05&id=56:2022-07-20-02-27-08>
- Kaewlai, J. (2021). *Kanchai theknik kansōn bāp sō khāe fōfō lading phatthana thaksa kān khian khwām riāng phasa 'Angkrit khōng naksuksa mahawiththayalai theknōyī rā mongkhon Phra Nakhōn [The Use of Scaffolding Technique to Develop an English Composition Writing Skill of Undergraduate Students at Rajamangala University of Technology Phra Nakhon]*. *Rajapark Journal*. 15(43),69-83.

- Karim, K. and Nassaji, H. (2020). The revision and transfer effects of direct and indirect comprehensive corrective feedback on ESL students' writing. *Language Teaching Research*. 24(4),519-539.
- Kuairakhan, T. and Unnanantn, T. (2022). Kānphatthana thaksa kā ra 'ān phūa khwāmkhaochai phasā 'Angkrit doī chai chut kitchakam bæp konlawithi kān se ri mot 'akān rianru rap nakriān matthayom suksā chan pī thī sām rōngriān wat khē mā phira tā rām [The Development of English Reading Comprehension Achievement Using Scaffolding Activity Packages for Grade 9 Students at Watkhemapiratarām School]. *Journal of Modern Learning Development*. 7(4),234-248.
- Lier, V. (1996). *Interaction in the Language Curriculum: Awareness, Autonomy and Authenticity*. London : Longman.
- McDonough, K. and Sato, M. (2019). Promoting EFL Students' Accuracy and Fluency through Interactive Practice Activities. *Studies in Second Language Learning and Teaching*. 9(2),379-395.
- Marco, C. (2020). Increasing EFL learner participation through eliciting language: Insights from conversation analysis. *Journal of language and education*. 6(22),76-90.
- Noimai, I. (2021). Kānphatthana thaksa kān khit choēng manō thatsana hā nai wichā sangkhommasuksā phūa phū ? rian hae D ngō satawat thī yīsip 'et [The Development of Conceptual Thinking Skills in Social Studies for 21st Century Learners]. *Journal of Education Studies*. 49(3),EDUCU4903008-12. doi:10.14456/educu.2021.47
- Reiser, B. J. (2023, January). Why scaffolding should sometimes make tasks more difficult for learners. In *Computer Support for Collaborative Learning* (pp. 255-264). Routledge.
- San-Valero, P., Robles, A., Ruano, M., Martí, N., Cháfer, A. and Badia, J. (2019). Workshops of innovation in chemical engineering to train communication skills in science and technology. *Education for Chemical Engineers*. 26(1),114-121. <https://doi.org/10.1016/j.ece.2018.07.001>.
- Tweedie, M. G. and Johnson, R. C. (2018). Listening instruction for ESP: Exploring nursing education where English is a lingua franca. In Burns, A and Siegel, J (Eds), *International Perspectives on Teaching the Four Skills in ELT: Listening, Speaking, Reading, Writing* (pp. 65-77). Springer Nature. https://oromiatimes.net/wp-content/uploads/2023/06/International-Perspectives-on-Teaching-the-Four-Skills-in-ELT_Listening-Speaking-Reading-Writing.pdf#page=73
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge : Harvard University Press.
- Zulfikar, Z. (2019). Rethinking the use of L1 in L2 classroom. *Englisia: Journal of Language, Education and Humanities*. 6(1),42-51. <http://dx.doi.org/10.22373/ej.v6i1.2514>